

تئوری معماری پست مدرن

جلد نخست: پیش درآمد

نویسنده: کیت نریت

مترجم: پویان روحی

تئوری معماری پست‌مدرن / نویسنده گیت نوبیت: مترجم پویان روحی

مشهد: کتابخانه کسری، ۱۳۹۳.

۱۲۰ ص: مصور.

فروست: مجموعه یکصد طرح معاصر

شابک: ج. ۱

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

یادداشت: عنوان اصلی:

Theorizing a new agenda for architecture : an anthology of architectural theory, 1965-1995, c1996.

یادداشت:

(بخشی از) کتاب حاضر اولین بار در سال ۱۳۸۵ تحت عنوان نظریه‌های پسا مدرن در معماری توسط نشر نی منتشر شده است.

مبذرجات: ج. ۱، پیش درآمد

موضوع: معماری جدید - قرن ۲۰ م.

شناسه افزوده: نوبیت، گیت، ۱۹۵۷-۴، ویراستار

Nesbitt, Kat

شناسه: روحی، پویان، ۱۳۵۹-، مترجم

رده: بنا، شکره:

نویسنده: دیه:

عنوان کتاب: م:

NA۶۸۰/۶۱۳۹۳

۲۲۰/۱

۳۴۵۲۷۵۱

کتابخانه تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

تئوری معماری پست‌مدرن

جلد نخست: پیش درآمد

ترجمه: پویان روحی

صفحه آرای و چاپ: نیما طالبیان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰

لینوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۲۷-۳

انتشارات: کتابخانه کسری

نشانی انتشارات: مشهد - فلسطین ۱۴ - پلاک ۱۰ تلفن: ۷۶۷۰۰۱۹ / ۷۶۴۱۳۷۲ / ۵۱۱

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ می‌باشد.

مرکز بخش: کتابخانه کسری

تلفن: ۷۶۷۰۰۱۹ / ۵۱۱ همراه: ۳۰۱۷۱۸۱ / ۹۱۵

پیش گفتار ناشر

ادبیات مکتوب معماری در ایران نوپاست و آموزش مبانی فکری و نظری این رشته نیز با بحرانی جدی مواجه است. جدا از تمام انتقاداتی که به نزول استانداردهای کیفی می‌شود، چنین بحرانی می‌تواند نویدبخش تحول و سرآغاز پیشرفت نیز باشد. با این پیش‌شرط که نگاه انتقادی دانشجویان، بایه‌های علمی و معتبر داشته باشد.

معماری از معماری که در دهه هفتاد شمسی وارد دانشکده‌های معماری شدند برای ادامه تحصیل به خارج از ایران رفته و با شیوه‌های آموزشی متفاوتی به ویژه در خصوص مباحث نظری آشنا شدند. شیوه‌هایی که با روش آموزش معماری در ایران تفاوت‌هایی ساختاری دارند. برای این معماریان هم اکنون مشغول به تدریس در داخل ایران هستند و با دانشجویان جدیدی که به معماری در ایران را زیر ذره بین دارند، وجه مشترک بسیاری از شیوه‌های به روز و معتبر آموزش معماری را می‌توان در اهمیت مبانی فکری و فلسفی، توجه به روش تحقیق در معماری و گذار از گرایش‌های مدرن و جهانی شدن به سوی دیدگاه‌های استانی، به خصوص «زمینه‌گرایی» و «منطقه‌گرایی» دانست.

هرچند تب معماری مدرن، به سبک‌های پرهیجان معماری فروکش نکرده‌است اما خوشبختانه در چند سال گذشته اشتیاق دانشجویان به مطالعه مبانی فکری و فلسفی معماری و در کنار آن، پیشرفت‌های نظری آن بیشتر شده‌است. دلیل اصلی چنین توفیقی انتشار کتبی است که در سال‌های اخیر به دلیل جدیدتر از معماری غرب پرداخته‌اند. به یاد داریم که در سال‌های دهه هفتاد اینترنت در دسترس همگان نبود و بازار نشر کتب تخصصی معماری نیز بی رونق بود و جز چند نشر محدود چیزی در این عرصه منتشر نمی شد، برداشت همه دانشجویان از معماری مدرن، کتب تألیفات دکتر منوچهر مزینی بود. «فضا زمان معماری» اثر گیدئون و «از زمان و معماری» اثر «تاریخ معماری مدرن» اثر بنه ولو، با ترجمه دکتر حسن نیراحمدی تنها منابع دروس معماری معاصر بودند. در حالی که از انتشار اصل کتاب‌های گیدئون و بنه ولو چندین دهه می‌گذشت و معنی برای مطالعه معماری دوران متأخر و پسامدرن وجود نداشت.

امروزه اما جدا از استادان باتجربه نظیر مهندس جودت، دکتر باور، دکتر قبا، دکتر باور و فلامکی و سایر استادانی که آثاری در خصوص تاریخ و تحلیل معماری غرب ترجمه و منتشر نموده‌اند، معماران جوان‌تر نیز در صددند تا قرائت نسل خود از معماری غرب را به نقد و تحلیل بکنند. قرائتی که گاهی فراتر از روایت‌های تاریخی نهاده و در جستجوی نقدها و تحلیل‌های امروزی از معماری پسامدرن است. دیدگاهی که در آن کمتر به ستایش معماری مدرن یا حتی پست مدرن پرداخته و بیشتر سعی در فهم نقاط قوت و ضعف هر یک دارد. از این خمله

می توان به آثار ارزشمند "امیر بانی مسعود" اشاره کرد که مفاهیم پیچیده معماری غرب، از عهد باستان تا دوران پست مدرن را به زبانی ساده ترجمه و تالیف کرده است.

سبک های معماری پسامدرن - که تعداد آن ها زیاد بوده و به شیوه های مختلفی دسته بندی شده اند - ارتباطی تنگاتنگ با فلسفه، جامعه شناسی و روان شناسی این دوران دارند. از این رو دستیابی به درکی عمیق از تک تک این سبک ها نیازمند مطالعاتی بین رشته ای است که متأسفانه بسیاری از منابع اصلی آن به فارسی ترجمه نشده اند.

انتشارات تخصصی "کتابکده کسری" با انتشار مجموعه هایی نظیر "تئوری معماری پست مدرن" و "یکصد طراح معاصر" در صدد معرفی سبک ها، نظریه پردازان و طراحانی است که در جریان های فکری معماری معاصر تأثیر گذار بوده اند. امیدواریم انتشار چنین آثاری مورد استقبال اساتید دانشجویان معماری قرار بگیرند.

مجموعه "تئوری معماری پست مدرن" در حقیقت ترجمه ای است از کتاب "تدوین یک دستور برای معماری: مجموعه مقالات تئوری معماری ۱۹۶۵-۱۹۹۵" نوشته "کیت نربیت" که از برترین منابع نظری معماری پست مدرن بوده و مجموعه ای است از مهم ترین مقالات دهه های ۶۰ و ۷۰ میلادی. لیل ویژگی های معماری پست مدرن پرداخته اند؛ مقالاتی از رابرت ونتوری، پیت آیزنها임، مایکل گریوز، ژاک دریدا، برنارد شومی، رم کولهاس، آلدو روسی، کریستین نوربرگ و... این کتاب به فارسی ترجمه و منتشر خواهد شد. این کتاب در قالب مجموعه ای چهار جلدی به زبان فارسی ترجمه و منتشر خواهد شد که جلد نخست آن تنها به مقدمه تفصیلی کیت نربیت در تحلیل کلیدواژه ها، سبک ها و نظریه پردازان دوران پست مدرن اختصاص دارد. از آنجا که این مقدمه در عین استقلال مفهومی، خلاصه ای است از مهمترین موضوعات مطرح شده در مقالات، مطالعه آن می تواند زمینه ساز درک بهتری از مقالاتی باشد که در سایر آثار مجموعه منتشر خواهند شد.

"پویان روحی" معمار و مترجمی با دقت و وسواس علمی و حساسیت بالایی در انتخاب و ترجمه "فوق لیسانس از "موسسه ی پرت" در نیویورک و هم اکنون دانشیار "موسسه ی معماری کالیفرنیا ی جنوبی" در مقطع تحصیلات تکمیلی است. کتاب دیگری از او، "حس های وی با شاخص ترین اساتید معماری معاصر در حال تدوین است. در مکالمات و بحث های فنی به وسواس وی در انتخاب کلمات پی بردیم، دقتی که شرط لازم برای ارائه ترجمه ای دقیق و پیشبرد ادبیات مکتوب معماری است.

امیدواریم انتشار این مجموعه نیز مورد استقبال اساتید و دانشجویان معماری قرار بگیرد.

فهرست

۸	پیش گفتار مترجم
۹	قدردانی
۱۲	سپاس
۱۵	پیشگفتار به قلم خودم
۱۷	۱- از من تئوری
۱۹	۱-۱- بدنه رسالت تئوری: تعریف گسترده‌ی دیسیپلین
۲۵	پیشگفتار به قلم خودم
۲۶	۱-۲- پست مدرنیسم و عنوان دورانی تاریخی
۲۶	زمینه‌ی تاریخی
۲۷	چالش‌های جنبش پست مدرن
۲۹	مؤسسات تئوری: نیویورک، ونیز، لندن
۳۱	انتشارات: مجلات، نشریات، انشگاس، بحث‌ها
۳۸	نمایش‌گاه‌ها
۴۳	۲-۲- پارادایم‌های تئوری تعریف‌کننده‌ی پست مدرنیسم
۴۳	پارادایم اول: پدیدارشناسی
۴۶	پارادایم دوم: زیبایی‌شناسی امر متعالی
۴۹	پارادایم سوم: تئوری زبان‌شناسی
۵۰	نشانه‌شناسی
۵۱	ساختارگرایی
۵۱	پساساختارگرایی
۵۵	دیکاتستراکشن
۵۸	پارادایم چهارم: مارکسیسم
۶۱	پارادایم پنجم: فمینیسم

۳-۲: درون مایه های معماری پست مدرن ۶۴

درون مایه ی اول: تاریخ و تاریخ گرایی ۶۶

رویکردهای پست مدرن در برابر مدرن ۶۹

تئوری های ضد مدرن ۶۹

تئوری های طرفدار مدرن ۷۰

درون مایه ی دوم: معنا ۷۲

فرم / محتوا: گونه، عملکرد، ساخت ۷۲

بازنمایی و تاریخ گرایی پست مدرن ۷۶

درون مایه ی سوم: مکان ۸۰

انسان، معماری و طبیعت ۸۰

مکان و روح مکان ۸۱

رویا رویی و سکونت ۸۲

مکان و منطقه گرایی ۸۳

درون مایه ی چهارم: تئوری شهرسازی ۸۵

تاریخ شهر ۸۸

تئوری های خوش و معنا ۹۰

سیمای شهر ۹۲

شهرسازی اروپایی و راندا لیسم و گونه شناسی ۹۲

آموختن از زمین شناسی ۹۵

شهرهای حاشیه ای و گوی توسعه معاصر ۹۶

شهرسازی نوین آمریکا و راندا لیسم ۹۸

درون مایه ی پنجم: دستور کار سیاسی ۹۸

اخلاق حرفه ای ۱۰۲

اخلاق محیطی ۱۰۴

درون مایه ی ششم: بدن ۱۰۵

بدن، سوژه، ابژه ۱۰۵

بدن در معماری کلاسیک: بازتاب و انسان گرایی ۱۰۷

پایان بازتاب انسانی ۱۰۸

بازسازی پست مدرن از بدن ۱۰۸

تعبیرهای پاسا ساختارگرا از بدن به مثابه سایت ۱۰۸

نتیجه گیری: ضرورت تئوری پست مدرن ۱۱۰

یادداشت ها ۱۱۲

پیش‌گفتار مترجم

سال‌های پایانی دهه‌ی هفتاد و آغازین دهه‌ی هشتاد خورشیدی برای من، سال‌های آشنایی با معماری بود. ما تشنه‌ی آموختن بودیم، اما چیزی نبود تا به آرام کردن عطش این تشنگی کمک کند. اینترنت به گستردگی امروز نبود. کتاب‌ها بسیار محدود بودند و برگردان‌ها گنگ و نه چندان خوب. محیط سرد و کسالت‌بار دانشگاه نیز کمکی در این راستا نمی‌کرد. یک جای کار ایراد داشت، ما اما نمی‌دانستیم کجا. نخستین جرقه برای من و هم‌دوره‌ای‌هایم، در آتلیه‌ی طراحی فرشاد فرهی در دانشگاه آزاد قزوین زده شد. این روزها تفاوت داشت، آشنا شدیم. کلاس درس او برای ما که سرشار از پرسش بودیم، سباز یک مسیر بود.

جرقه‌ی اصلی اما سال‌ها بعد در یک روز تابستان و در نخستین جلسه‌ی درس‌گفتارهای فلسفه‌ی معماری مانوئل دلاندا^۱ در موسسه‌ی پرت^۲ زده شد و فرصتی برایم پیش آمد تا با آثار دست اول و مهم تئوری معماری از نزدیک آشنا شوم. کتابی که در پیش رو دارید، پیش‌گفتار کتابی است با عنوان اصلی "تئوریزینگ یک دست‌آورد جدید برای معماری: مجموعه‌ی آثار تئوری معماری ۱۹۹۵-۱۹۶۵". در این مهم‌ترین آثار تئوری پست‌مدرن است. امیدوارم سایر فصل‌های کتاب نیز با فاصله‌ی زمانی کوتاهی به چاپ برسند و در دسترس دوست‌داران و پژوهشگران قرار گیرند.

در روزهای دوران دانشجویی در ایران آشنا شدن با آثار بابک احمدی رویدادی نیک بود. اندیشه‌اش، نگاهش و بیان شیمینر^۳ با مجذوب فلسفه و فلسفه‌ی هنر به طور خاص کرد. مسیری را که امروز در آگام برمی‌دارم، تا اندازه‌ی بسیار وام‌دار اویم. این برگردان با فروتنی و احترام به او پیشکش می‌شود.

پولاد روحی
تابان ۲۰۱۳
لس آنجلس

1- Manuel Delanda

2- Pratt Institute, New York

3-Theorizing a New Agenda for Architecture, An Anthology of Architectural Theory, 1965 - 1995